

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

XLII. De quinque negotiationibus & quinque regionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

Psal. 56. a

1. Cor. 2. b

Rom. 10. a

Sap. 8. a

aliud dicere possumus, nisi quia *gloriosa dicta sunt de te civitas Dei.* Ibi sunt delectationes illæ, quas oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, quæ præparavit Deus diligentibus se. In sinistra tribulationes, in dextera delectationes. Usquequod autem? *Usque in finem.* Quis est iste finis? Finis ad justitiam; Christus omni credenti: finis ille de quo Sapiens dixit: *Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Deum enim cernere, finis est consummatus. Ipse est finis, ad quem cum venerimus, nihil amplius sitiemus: Jesus Christus sponsus Ecclesiæ, qui est benedictus in secula, Amen.

De quinque Negotiationibus, & quinque Regionibus †.

S E R M O LXII.

Negociamini dum venio. Luca 19. c

† Confer cū
sermone de
S. Nicolao,
Tom. 5.

Verbum Patris, Unigenitus Dei, Sol justitiæ, summus ille negociator, de ultimis cælorum finibus nostræ redemptionis præcium apportavit. Fidelis ista negociatio & omni acceptione dignissima, in qua Rex filius Regis efficitur negociatio, aurum pro plumbo tribuitur, pro peccatore donatus est justus. O quàm indebita miseratio, quàm gratuita & sic probata dilectio, quàm inopinata dignatio, quàm stupenda dulcedo, quàm invicta mansuetudo, quàm vilis negociatio, ubi filius Dei pro servo traditur, pro creatura Creator occiditur, pro mancipio Dominus condemnatur! Tua sunt hæc Christe opera, qui de lumine cæli ad tenebras inferni: à dextera majestatis ad miseriam humanitatis; à gloria Patris ad mortem crucis descendisti: infernum illustrando, hominem redimendo, superando mortem, & mortis auctorem. Unus es, & secundum non habes: quem ad nos redimendum propria benignitas invitavit: misericordia traxit: veritas qua te venturum promiseras, compulit; puritas uteri virginalis suscepit; salva virginitatis integritate potentia eduxit; obedientia in omnibus deduxit; patientiâ armavit; charitas verbis & miraculis manifestavit. Absint procul negociatores terræ Themam, recedant filii Agar, qui exquisierunt prudentiam; elongentur à me gigantes è seculo nominati, qui ab initio fuerunt staturâ magnâ, scientes bellum. Non hos elegit Dominus, neque viam disciplinæ meruerunt, propterea perierunt: sed dedit eam Jacob puero suo, & Israel dilecto suo. Abscondisti enim hæc Domine sapientibus & prudentibus, gigantibus & nominatis, qui magnifaci sunt videlicet in oculis suis, & revelasti ea parvulis & humilibus tuis. Libenter amplector negociationem tuam, quia negocium meum est. Hæc mercimonia cum summa suavitate ruminat anima mea. Non solum autem ruminat, sed & revocat ruminatorem tuam: qui & intelligit quam diligit, & commendat memoriâ, quam elegit. In his negociationibus præcipis esse animam meam; ut fiat

Matt. 11. d

fiat navis institoris de longe portans panem suum ^b. *Negociabor donec venias, venienti latus occurram, & utinam audiam: Euge serve bone.* Tui sunt cœli, & tua est terra, in regionibus tuis. *Negociabor igitur securus, te solum habens in itinere ducem, in periculis protectorem, consortem in tribulatione.*

Regiones tuæ quinque sunt, quas perambulant ad negociandum institores tui, ubi te quærunt dilecti tui, & inveniunt electi tui. Prima regio est *regio dissimilitudinis*. Nobilis illa creatura in regione similitudinis fabricata, quia ad imaginem Dei facta, cum in honore esset, non intellexit; & de similitudine ad dissimilitudinem descendit. Magna prorsus dissimilitudo, de paradiso ad infernum, & de angelo ad jumentum, de Deo ad diabolum. Execranda conversio, gloriam in miseriam, vitam in pugnam perpetua captivitate convertere. Maledicta descensio, de divitiis ad paupertatem, de libertate ad servitutem, & de requie ad laborem descendere. Miseros, & miserabiliter nati: quibus datū est nasci in mœrore, vivere in labore, in dolore mori: de peccatore peccatores; de debitore debitores; de corrupto corrupti; de subacto subacti; geniti & generantes: sumus gens peccatrix, populus gravis iniquitate, semen pessimū, filii scelerati, addentes prævaricationem. Ecce quasi non sumus sic sumus coram eo, quasi nihilū & inane reputati, putantes nos aliquid esse cum nihil sumus. Vulnerati sumus ingredienti mundum, conversando in mundo, exeundo de mundo, à planta pedis usque ad verticem non est sanitas in nobis. Noverat hæc ille sublimis Propheta, qui statum humanæ miseræ deplorans, in hæc verba prorupit ^d: *Grave jugum est super filios Adæ à die exitus de ventre matris eorum usque in diem sepulturae in matrem omnium.*

In hac dissimilitudinis regione quid negociamur Domine Deus? Aspicio genus humanum ab ortu solis usque ad occasum hujus mundi nudinas perambulare; alios divitias quærere; alios honoribus inhiare; alios favoralis auræ suavitate raptari. Sed quid de divitiis? Nonne cum labore acquiruntur, cum timore possidentur, cum dolore amittuntur? Thesaurizas & ignoras cui congregabis ea ^e. Vide quantum laborem pro perituris divitiis assumpisti. Transis maria, & alium tibi orbem aperis navigando, secundū sapientem tribus digitis distans à morte, patriam fugis, relinquis parentes, divelleris ab uxore, filios nescis, & omnium necessitudinum oblitus, quæris ut acquiras, acquiris ut perdas, perdis ut doleas. *Filii hominum usquequo gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium f?* Quæ est ista dementia filii Adam, circuire maria, perambulare terras, rapi extra mundum, in laboribus plurimis, in vigiliis multis, in jejuniis crebris, in motibus frequenter? Ecce quales divitiæ. Sed quid de honoribus? In sublimi loco politus es, ducem te constituerunt. Vide si non à Deo judicandus es,

Quinque Regiones, & quid in singulis negociandum.

Prima est regio dissimilitudinis, id est, præsens sæculum.

e Esa. 40. d

d Eccli. 40. a

Negotiationes in hac regione quales.

e Psal. 38. b
Pro Divitiis.

f Psal. 4. a

Honoribus.

ab ho-

g Act. 8. d

Vana gloria.

h Psal. 38. d
Contemptum
mundi hinc
nundinare.2. Regio est pa-
radisus claustra-
lis.
Psal. 132. a
Psal. 138.k Genes. 3. 2. a
Forma vivendi
hic comparan-
ta.3. Regio est regio
expiationis seu
purgatorium.

ab hominibus spectandus: ab omnibus lacerandus. Si miles es, excubas ante limina principis, ut principatum acquiras, & ferrato vestitus amictu, propior es vulnere, quam honori, morti quam vitæ, periculo quam præmio. Si de sorte Domini, nonne Episcopus Romanum Pontificem, Archidiaconus vel Diaconus Episcopum pertimescit? Vide etiam utrum excusseris manus tuas ab omni munere, ne cum Simone audias &: *Non est tibi pars neque fors in sermone isto: quia voluisti donum Spiritus sancti cum pecunia possidere.* Nihil ad nos de rectoribus Ecclesiæ judicare; videant ipsi amici sponsi, cum de sponsa cœperit exigere rationem, qui iudicat orbem terræ in æquitate. Nunquid in honore sine dolore, in prælatione sine tribulatione, in sublimitate sine vanitate esse quis potest? Ecce quales honores. Quid autem de gloria? Gloria tibi unde foetide pulvis, limus terræ, vas in contumeliam? Non tibi, non tibi, sed nomini Domini da gloriam. Illi permittite gloriam suam, qui gloriosus est in sanctis suis. Illum lauda, quem laudant Angeli in cœlis. Nunquid & ipsa inanis gloria, quæ nihil aliud est quam aurum inflatio vana, quæ haberi vix potest sine invidia? Reipice quos antecedis, & cogita quia omnibus invidiæ semina præbuisi. Omnes ergo adversum te torvis luminibus inflammantur, tua felicitate torquentur, tua uruntur gloria. Ecce unde gloriosus, inde odiosus: unde sublimis, inde humilis: inde sollicitus, unde securus. Vides ergo quàm vanè conturbatur omnis homo ^b. Hæc sunt mercimonia, quæveniuntur in regione dissimilitudinis. Prudens ergo negociator, qui videt in divitiis laborem, in honoribus pœnam, invidiam in gloria, facit sarcinam suam mundi contemptum, & fugit.

Secunda regio est *paradisus claustralis*. Verè claustrum est paradisus, regio vallo disciplinæ munita, in qua preciosarum est mercium foecunda fertilitas. Gloriosa res, homines unius moris habitare in domo: bonum & jucundum habitare fratres in unum ^f. Videas illum peccata sua deflentem; alium in Dei laudibus exultantem; hunc hominibus ministrantem; illum alios erudientem; hunc orantem; illum legentem; hunc miserentem; illum peccata punientem; hunc charitate flagrantem; illum humilitate pollentem; hunc in prosperis humilem; illum in adversitate sublimem; hunc in activa laborantem; illum in contemplativa quiescentem; & poteris dicere: *Castra Dei sunt hæc. Quam terribilis est locus iste: non est hic ^k aliud, nisi domus Dei, & porta cœli.* Quid tibi ergo fidelis anima in his nundinis est consecretandum? Perambula virtutes cohabitantium in domo Domini virtutum, & fac inde sarcinam tuam, formam vivendi. Quæ prius habitabas in regione umbræ mortis, transi ad regionem vitæ & veritatis.

Tertia regio est *regio expiationis*. Tria sunt loca quæ mortuorum animæ pro diversis meritis sortiuntur, infernus, purgatorium, cœlum. In inferno

ferno impij, in purgatorio purgandi, in caelo perfecti. Qui in inferno sunt, redimi non possunt: quia in inferno nulla est redemptio. Qui in purgatorio sunt, expectant redemptionem, prius cruciandi, aut calore ignis, aut rigore frigoris, aut alicuius gravitate doloris. Qui in caelo sunt, gaudio gaudent ad visionem Dei, Christi fratres in natura, cohaereditas in gloria, similes in aeternitate jucunda. Quia igitur primi redimi non possunt, tertii redemptione non indigent: restat, ut ad medios transeamus per compassionem, quibus juncti fuimus per humanitatem. Vadam in istam regionem, & videbo visionem hanc grandem, quomodo pius Pater glorificandos filios in manu tentatoris relinquat, non ad occisionem, sed ad purgationem: non ad iram, sed ad misericordiam: non ad destructionem, sed ad instructionem: ut jam non sint vasa irae apta in interitum, sed vasa misericordiae preparata ad regnum. Surgam ergo in adiutorium illis, interpellabo gemitibus; implorabo suspiriis; orationibus intercedam; satisfaciam sacrificio singulari; si forte videat Dominus, & judicet, ut laborem convertat in requiem, miseriam in gloriam, verbera in coronam. His enim & huiusmodi officiis potest eorum poenitentiam refecari, finire labor, destrui poena. Percurre ergo quaecunque es fidelis anima regionem expiationis, & vide quid in ea fiat & in nudinis istis fac sarcinam tuam affectum compatiendi.

Quarta regio est *regio gehennalis*. O regio dura & gravis, regio extimescenda, regio fugienda; terra oblivionis, terra afflictionis, terra miseriarum in qua nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Locus lethifer, in quo ignis ardens, ubi frigus rigens, vermis immortalis, foetor intolerabilis, maltei percutientes, tenebrae palpabiles, confusio peccatorum, inundatio vinculorum, horribiles daemonum facies. Totus tremo atque horreo ad memoriam istius regionis, & concussa sunt omnia ossa mea, Quomodo cecidisti Lucifer, qui mane oriebaris? Omnis lapis preciosus operimentum tuum; modo subter te sternitur tineam, & operimentum tuum vermis n. O Deus quanta distantia inter operimentum preciosi lapidis, & operimentum vermis; inter delicias paradisi, & tineam corrodentem inferni? Scio quia paratus est ille ignis diabolo, & angelis eius o, & hominibus similibus eius: ubi sine fine finientur, sine morte morientur, torquebuntur sine cessatione. Vivens igitur in infernum descende; percurre mentalibus oculis tormentorum officinas, fuge scelera & vitia, pro quibus scelerati homines & vitiosi perierunt. Habe odio iniquitatem, & dilige legem Domini, & tam formidolosus nudinis fac sarcinam tuam odium peccati.

Quinta regio est *paradisus supercaelestis*. O beata regio supernarum virtutum, ubi beata Trinitas a Beatis facie ad faciem videtur; ubi illa sublimia agmina sublimi pennarum applausu: *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth* P, clariare non cessant. Locus est voluptatis, ubi torrente voluptatis

tionis seu Purgatorium.

Tria animarum post mortem receptacula.

Affectus compassionis hinc sumendum.

4. Regio, est Regio infernalis.

*1 Esa. 14. d
m Ezech. 28. d
Esa. 14. c*

o Matt. 25. d

Odium peccati compara.

*5. Regio Paradisus cael. ita.
p Esa. 6. a*

*Eius felicitas
& amantiss.*

*q Psal. 83. a
Amor DEI
hinc compa-
randus.*

r Matt. 25. a

potantur iusti. Locus splendoris, ubi iusti fulgent sicut splendor firmamenti. Locus lætitiæ, ubi lætitia sempiterna super capita eorum. Locus abundantia, ubi nihil deest videntibus eum. Locus suavitatis, ubi apparet Dominus suavis universis. Locus pacis, ubi in pace factus est locus eius. Locus admirationis, ubi sunt mirabilia opera eius. Locus satietatis, ubi satiabimur cum apparuerit gloria eius. Locus visionis, ubi videbitur magna visio. O regio sublimis, plena divitiarum, de valle lachrymarum suspiramus ad te, ubi sapientia sine ignorantia, memoria sine oblivione, intellectus sine errore, ratio sine obscuritate splendebit. Regio in qua Dominus transiens ministrabit electis suis, id est talem se qualis est ostendet. Illic erit Deus omnia in omnibus, ubi rerum universitas mirabiliter ordinata dabit Creatori gloriam, lætitiã creaturæ. Curre igitur spiritualis anima oculis desideriorum per regionem istam, & vide Regem gloriæ in decore suo gloriosum, stipatum legionibus Angelorum, Sanctorum ornatum agminibus, deponentem superbos, humiles exaltantem, damnantem demones, homines redimentem, & dic *q*: *Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te.* Cum ergo mente perceperis tam preciosas nundinas, mercimonia tam præclara, construe sarcinam tuam amore DEI. Vidisti regiones, animadvertisti nundinas, sarcinam construxisti, & beatus es. Negociare ergo dum veniat Dominus Deus tuus, ut ei dicere possis *r*: *Domine quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum, & audire merearis: Intra in gaudium Domini tui sponsi Ecclesiæ qui est benedictus in sæcula, Amen.*

S E R M O XLIII.

De Magnanimitate, Longanimitate, & Unanimitate.

a Act. 1. c

b Abac. 2. 2

c 1. Cor. 14.

d Psal. 67.

TRiplicem nobis in Ecclesia primitiva virtutem sanctus Lucas brevi sermone commendat, ubi post dominicam Ascensionem unanimiter eos in oratione perseverasse describit *a*, expectantes cœlestem consolationem cuius acceperant repromissionem. Laudabili siquidem magnanimitate pusillus grex pastoris, solatio destitutus, minimè tamen dubitans quoniam illi cura esset de eis, sed paternam pro eis gereret sollicitudinem, devotis pulsabat supplicationibus cœlum, certus quòd penetrarent illud iustorum orationes, nec pauperum preces spernerentur à Domino, aut sine copiosa benedictione redirent. Sed nec sine longanimitate persistebant indeficientes, juxta illud propheticum *b*: *Si moram fecerit expecta eum, quia veniens veniet & non tardabit.* Porrò unanimitas quidem legitur evidenter expressa, quòd hæc sola divini spiritus charismata mereatur. Neque enim est Deus dissensionis sed pacis *c*, neque habitare facit nisi unius moris in domo *d*.

Jure